

გზის რეაბილიტაცია სოფელ ღრელიდან საფარას
მონასტრამდე (ახალციხის მუნიციპალიტეტი)

გარემოსდაცვითი და სოციალური სკრინინგი და გარემოზე
ზემოქმედების მართვის გეგმა

რეგიონული განვითარების მესამე პროექტი
ფინანსდება მსოფლიო ბანკის მიერ

სექტემბერი, 2015

ქვე-პროექტის აღწერა

ქვე-პროექტის ფარგლებში განხორციელდება მისასვლელი გზის რეაბილიტაცია საფარას სამონასტრო კომპლექსთან, რომელიც მდებარეობს ისტორიულ მესხეთში, ახალციხის მუნიციპალიტეტში, ქალაქ ახალციხიდან დაახლოებით 10 კმ-ში სამხრეთ-აღმოსავლეთით მთებში. საფარას სამონასტრო კომპლექსი ექვემდებარება ახალციხის და ტაო კლარჯეთის ეპარქიას და არის მოქმედი მონასტერი.

საფარას სამონასტრო ასამბლეა შედგება სხვადასხვა ეპოქის ისტორიულ ძეგლთაგან. აქ განთავსებულია ცხრა ეკლესია, მათგან ცენტრალურია წმინდა საბას სახელობის ეკლესია. საფარას ასამბლეს უძველესი ეკლესია, რომელიც თარიღდება მე-10 საუკუნით, ღვთისმშობლის მიძინების სახელობისაა. მოგვიანებით XIII-XIV საუკუნეების მიჯნაზე მის გვერდით აიგო წმინდა საბას ეკლესია. ამავე დროს ეკლესიის დასავლეთ მხარეს აშენდა სამრეკლო. შესასვლელში, კლდის კიდეზე არის მცირე ზომის წმინდა სტეფანეს სამლოცველო, მცირე ერთნავიანი შენობა გუმბათის გარეშე. მარცხნივ კლდე ქმნის განიერი პლატფორმას, სადაც მდებარეობს წმინდა საბას გუმბათოვანი ტაძარი, რომლის გარშემო განთავსებულია მცირე ზომის ტაძრები: სამხრეთით მიძინების ტაძარი, აღმოსავლეთით წმინდა დემეტრეს სახელობის სამლოცველო, სამხრეთით, ოდნავ მოშორებით დგას წმ. გიორგის სამლოცველო, ჩრდილო-დასავლეთით კი დგას იოანე ოქროპირის სამლოცველო. სამონასტრო კომპლექსი ასევე მოიცავს საცხოვრებელ სახლებს, კოშკებს, ბერმონაზონთა სენაკებს და სხვადასხვა სახის ნაგებობებს. ეს ნაგებობები მდებარეობს მთის ფერდობის სხვადასხვა სიმაღლეზე. საფარის მონასტერი - ოდესღაც სამცხის ათაბაგთა სამყოფელი - თავის დროზე ნამდვილ ციხესიმაგრეს წარმოადგენდა. მონასტრის თავზე, დასავლეთით, დღესაც დგას ძველი ციხის ნანგრევები

გზა, რომლის რეაბილიტაციაც დაგეგმილია ქვე-პროექტის ფარგლებში იწყება სოფელ ღრელიდან, გადის სასოფლო-სამეურნეო მიწების გასწვრივ (სახნავ-სათესი მიწები), ბუჩქნარითა და ტყით დაფარულ ფერდობებზე და მთავრდება საფარას მონასტრის შესასვლელთან. გზის სრული სიგრძეა 7222მ. დღეის მდგომარეობის გზის საფარი ძლიერ დაზიანებულია. ამჟამად არსებული გზა გრუნტისაა, რომელსაც კვეთავს პატარა ხევები - მაგრამ არ გააჩნია წყალამრიდი მიწები. ზედაპირული წყლების მიერ, რომელთა მოდინება ხდება სავალ ნაწილზე, გზაზე გაჩენილია ღარები, რომლებიც ბუნებრივი ღორღოვანი მასალითაა შევსებული. საჭიროა გზის ახალი საფარის მოწყობა გზის სრულ სიგრძეზე. ასევე, მოსაწყობია სანიაღვრე არხები, რომელიც დაიცავს გზის საფარს გადარეცხვისაგან.

ქვე პროექტი მოიცავს შემდეგ სამუშაოებს:

- გზის საფარის ხრემის და ასფალტო-ცემენტის ფენების მოწყობა (სიგრძე - 7.2 კმ; სიგანე - 4,5-5 მ);
- სანიაღვრე ბეტონის კიუვეტებისა (60X50 სმ, 702 მ) და რკინა-ბეტონის ახალი წყალგამტარი მიწების (D=1 მ, 11 ცალი) მოწყობა;
- გაბიონის საყრდენი კედლის მოწყობა (6 მ);

- საგზაო შემოფარგვლა: პლასტმასის მიმმართველო (სასიგნალო) ბოძკინტების მოწყობა (370 ცალი), ლითონის ძელებიანი ზღუდარის მოწყობა (3,565მ);
- სავალი ნაწილი მონიშვნა და საგზაო ნიშნების დაყენება (61 ცალი).

გარემოზე ზემოქმედების სკრინინგი და ქვე-პროექტის კლასიფიკაცია

(A) ზემოქმედების დადგენა

<p>აქვს თუ არა ქვე-პროექტს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება გარემოზე?</p>	<p>ქვე პროექტს გარემოზე აქვს მცირე უარყოფითი ზემოქმედება; სოციალურ გარემოზე მოსალოდნელია ჰქონდეს მნიშვნელოვანი გრძელ ვადიანი დადებითი ზემოქმედება.</p>
<p>რა მნიშვნელოვანი სასარგებლო და უარყოფითი ხასიათის ზემოქმედებები ექნება ქვე-პროექტს გარემოზე?</p>	<p>საფარას მონასტრის ისტორიული ფასეულობები არ ექცევა ზემოქმედების რისკის ქვეშ, რადგანაც ქვე-პროექტის ფარგლებში ყველა სამშენებლო სამუშაო განხორციელდება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის ტერიტორიის მიღმა. თუმცა გამომდინარე იქიდან, რომ ქვე-პროექტი უნდა განხორციელდეს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სიახლოვეს, შემთხვევითი არქეოლოგიური აღმოჩენების ალბათობა საშუალოზე მეტია ექსკავაციის სამუშაოებისას.</p> <p>სარეაბილიტაციო გზა იწყება სოფელ ღრელის ტერიტორიიდან, სადაც გზას ესაზღვრება ორი საცხოვრებელი სახლი ეზოთი. სხვა დასახლება გზის გასწვრივ არ არის.</p> <p>ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე უარყოფითი ზეგავლენა იქნება მოკლევადიანი, რაც დამახასიათებელია საშუალო მასშტაბის სარეაბილიტაციო სამუშაოებისათვის მოდიფიცირებულ გარემოში: ხმაური, მტვერი, ვიბრაცია, გამონაბოლქვი; წარმოქმნილი სამშენებლო ნარჩენები, სატრანსპორტო მოძრაობის და ფეხით მოსიარულებთა მისადგომობის დარღვევა.</p> <p>სამშენებლო სამუშაოების შედეგად წარმოიქმნება დაახლოებით 10 400 მ³ ინერტული ნარჩენები</p>

(მოჭრილი ნიადაგი) და 1 100 მ³ ორგანული ნარჩენები (ბუჩქების მოჭრის შედეგად).

მანძილი ქვე პროექტის სამშენებლო ტერიტორიიდან უახლოეს ნაგავსაყრელამდე არის 5.3 კმ. აღნიშნული გზა გადის სოფელ ღრელზე, ახალციხეში რუსთაველის ქუჩის და სოფელ ჭაჭარაქის მიმდებარედ. სამშენებლო მანქანების ინტენსიური მოძრაობა იქნება შემაწუხებელი ფაქტორი ადგილობრივი მოსახლეობისა და ტურისტებისათვის.

პროექტს განხორციელების ესაჭიროება 5 000მ³ ქვიშა ხრეში, ასევე 40 000მ³ ბეტონი და ასფალტი. აღნიშნული მასალის ტრანსპორტირება ასევე გამოიწვევს ადგილობრივი მოსახლეობისა და ტურისტების შეწუხებას.

სარეაბილიტაციო სამუშაოებისათვის საჭიროა 33 ტონაზე მეტი თხევადი სახიფათო მასალის (ბიტუმის) გამოყენება. ბიტუმი არ განთავსება სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე. საჭიროების შემთხვევაში ბიტუმის მიწოდება მოხდება სპეციალური ტექნიკით და ის მაშინვე იქნება გამოყენებული.

დაგეგმილია დაზიანებული აზბესტის მილების დემონტაჟი სიგრძით 4 მ, რომლებსაც ესაჭიროება სპეციალური მოპყრობა.

ქვე-პროექტის განხორციელების შემდეგ ტურისტთა გაზრდილ ნაკადს შესაძლოა გარემოზე ჰქონდეს არაპირდაპირი უარყოფითი ზეგავლენა: ნარჩენები, ვანდალიზმი ა.შ.

საფარას მონასტერთან მისასვლელი გზის რეაბილიტაცია გაზრდის ტურისტთა ინტერესს. ტურისტთა გაზრდილ ნაკადს კი იქნება დადებითი სოციალური ზეგავლენა შემოსავლის შესაძლებლობების გაუმჯობესების მხრივ. ქვე-პროექტის განხორციელება შექმნის ადგილობრივი

	<p>მოსახლეობისათვის ახალი სამუშაოების შესაძლებლობებს და გაზრდის მათ შემოსავალს.</p> <p>ქვე-პროექტის განხორციელების შემდეგ გზის ოპერირებისა და მოვლა-შენახვის ხარჯები შემცირდება; გაიზრდება სატრანსპორტო საშუალებების მოძრაობის უსაფრთხოება; შემცირდება ჯანმრთელობისთვის საზიანო გამონაბოლქვის გამოყოფა და საწვავის მოხმარება.</p>
<p>შეიძლება თუ არა, რომ ქვე-პროექტს გააჩნდეს მნიშვნელოვანი ხასიათის ზემოქმედება ადგილობრივ მოსახლეობასა და ზემოქმედების ქვეშ მყოფ სხვა პირებზე?</p>	<p>ქვე-პროექტის განხორციელება არ საჭიროებს მიწის შესყიდვას.</p> <p>გრძელვადიანი სოციალური ზეგავლენა იქნება დადებითი (ტურისტული ნაკადის გაზრდა, კერძო სექტორის ინვესტიციის მოზიდვა ტურიზმის ინფრასტრუქტურაში(სასტუმროები, რესტორნები ა.შ)</p>

(B) შემამასუბუქებელი ზომები

<p>რა ალტერნატივები იქნა განხილული დაპროექტებისას და რა ტიპის შემამასუბუქებელი ზომებია შემოთავაზებული?</p>	<p>გამომდინარე იქიდან რომ ქვე პროექტი ითვალისწინებს არსებული გზის რეაბილიტაციას, არ მომხდარა ალტერნატიული ვარიანტების განხილვა.</p> <p>სამშენებლო ფაზის გარემოზე მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედების შერბილება ადვილად შესაძლებელი სამშენებლო ადგილის გამიჯვნით, სატრანსპორტო საშუალებების მართვით, სამშენებლო მანქანების კარგი მოვლა- შენახვით, დადგენილი სამუშაო საათების დაცვით და ნარჩენების კარგად ორგანიზებული გატანით ოფიციალურად შეთანხმებულ ტერიტორიაზე.</p> <p>აზბესტის მილის მოხსნილი და საბოლოოდ განთავსებული იქნება გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმაში აღწერილი პროცედურების დაცვით. დემონტაჟის სამუშაოები და აზბესტის</p>
--	---

	<p>სათანადო განთავსება მკაცრად გაკონტროლდება მგფ-ს მიერ.</p> <p>საკონსულტაციო კომპანიის მიერ კონტრაქტორის ყველა პერსონალს, რომელთაც შეხება ექნებათ სახიფათო მასალასთან და ნარჩენებთან (განსაკუთრებით დაზიანებული აზბესტის მილებთან) ჩაუტარდება ტრენინგი.</p> <p>დასახლებული პუნქტების გავლით ინერტული ნარჩენების ნაგავსაყრელზე ტრანსპორტირების ნაცვლად, ისინი შეიძლება განთავსდეს ალტერნატიულ ადგილზე, რომელიც წერილობით იქნება შეთანხმებული ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებთან.</p> <p>მიწის სამუშაოების დროს შემთხვევითი არქეოლოგიური აღმოჩენების შემთხვევაში კონტრაქტორმა დაუყოვნებლივ უნდა შეწყვიტოს ნებისმიერი სახის ფიზიკური სამუშაო ტერიტორიაზე და შეატყობინოს მგფ-ს. მგფ დაუყოვნებლივ ატყობინებს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს, რომელიც იღებს ვალდებულებას შემდეგ მოქმედებებზე. სამუშაოების განახლება შესაძლებელია მოხდეს მხოლოდ სამინისტროს წერილობითი ნებართვის მიღების საფუძველზე.</p> <p>ოპერირების ფაზაში წარმოქმნილი მყარი ნარჩენების და ჩამდინარე წყლების სათანადო მართვა უნდა იყოს უზრუნველყოფილი, რათა შემცირდეს გარემოზე ზემოქმედება.</p>
<p>წარსულში განხორციელებული მსგავსი პროექტებიდან მიღებული რა გამოცდილება იქნა გათვალისწინებული ქვე-პროექტის დიზაინში?</p>	<p>მგფ-ს ფართო გამოცდილება აქვს სხვადასხვა დონორი ორგანიზაციების მიერ დაფინანსებული საშუალო და დიდი მასშტაბის გზების და ქუჩების რეაბილიტაციის ქვე პროექტების განხორციელებაში. წინა მსგავსი პროექტების განხორციელების გამოცდილებებიდან მიღებული ცოდნის საფუძველზე პროექტი ითვალისწინებს არა</p>

	მარტო გზის საფარის რეაბილიტაციას, ასევე სანიაღვრე არხების და მიწების მოწყობა, რაც ხელს შეუწყობს შემდგომში გზის საფარის მოვლა-შენარჩუნებას.
ჩართული იყო თუ არა დაინტერესებული თემები ქვე-პროექტის მომზადების პროცესში და გათვალისწინებული იქნა თუ არა მათი ინტერესები და ცოდნა სათანადოდ?	ქვე პროექტისათვის სპეციფიკური გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა ხელმისაწვდომი იქნება სოფელ ღრელის თემის მოსახლეობისათვის, ხოლო მისი განხილვა მოხდება საკონსულტაციო შეხვედრაზე სამუშაოების დაწყებამდე.

(C) კატეგორიზაცია და დასკვნა

გარემოსდაცვითი სკრინინგის დასკვნა:

1. ქვეპროექტი უარყოფილია
2. ქვეპროექტი მიღებულია

ქვე-პროექტის მომზადება მოითხოვს:

1. მცირემასშტაბიანი სამშენებლო და სარეაბილიტაციო საქმიანობების გარემოსდაცვითი ღონისძიებების საკონტროლო სიის შევსებას
2. გარემოზე ზეგავლენის განხილვას, გარემოსდაცვითი მართვის გეგმის მომზადების ჩათვლით

ქვე-პროექტის სოციალური და კულტურულ რესურსებზე ზემოქმედების სკრინინგი

ინფორმაცია სოციალური უსაფრთხოების სკრინინგისათვის		დიახ	არა
1	არის თუ არა ინფორმაცია ქვე-პროექტის ობიექტების მფლობელობისა და სარგებლობის შესახებ ხელმისაწვდომი და სარწმუნო? (სკრინინგი არ ჩაითვლება დასრულებულად თუ აღნიშნულ საკითხზე ინფორმაცია არ არის ხელმისაწვდომი)	X	
2	ქვე-პროექტის განხორციელება შეზღუდავს თუ არა მოსახლეობის ხელმისაწვდომობას სამეურნეო რესურსებზე, როგორცაა მიწა, საძოვრები, წყალი, კომუნალური სამსახურები ან სხვა რესურსები, რაზეც მოსახლეობაა დამოკიდებული?		X
3	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება ცალკეული ინდივიდების ან ოჯახების ადგილმონაცვლეობას ან იქნება თუ არა საჭირო მიწის ნაკვეთის შეძენა (სახელმწიფო ან კერძო, დროებით ან მუდმივად) ?		X
4	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება მოსავლის, ხეხილის და სამეურნეო ინფრასტრუქტურის (დამხმარე ნაგებობები, ღობე, არხი, ბედელი, გარე ტუალეტები, სამზარეულოები და სხვა) დროებით ან მუდმივ დაკარგვას?		X
<p>თუ რომელიმე შეკითხვაზე (გარდა პირველი შეკითხვისა) პასუხი არის „დიახ“, მაშინ უნდა ამოქმედდეს OP/BP 4.12 საოპერაციო პოლიტიკა იძულებით განსახლების შესახებ, შემარბილებელი ღონისძიებები უნდა განისაზღვროს OP/BP 4.12-ისა და განსახლების პოლიტიკის ჩარჩო დოკუმენტის მიხედვით.</p>			
ინფორმაცია კულტურული რესურსების უსაფრთხოების სკრინინგისათვის		Yes	No
5	საჭიროებს თუ არა პროექტი მიწის სამუშაოებს ისტორიული, არქეოლოგიური ან კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტების სიახლოვეს?		X
<p>თუკი პასუხი კითხვაზე 5 არის „დიახ“, მაშინ გამოყენებული უნდა იქნას OP/BP 4.11 ფიზიკური კულტურული რესურსები და შემთხვევით მოპოვებული მასალების მართვა უნდა განხორციელდეს OP/BP-სა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტში მოცემული პროცედურების შესაბამისად.</p>			

გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა

ნაწილი A: ზოგადი ინფორმაცია პროექტისა და საპროექტო ტერიტორიის შესახებ

ინსტიტუციონალური და ადმინისტრაციული საკითხები			
ქვეყანა	საქართველო		
პროექტის დასახელება	რეგიონული განვითარების მესამე პროექტი (RDP 3)		
ქვე-პროექტის დასახელება	გზის რეაბილიტაცია სოფელ ღრელიდან საფარას მონასტრამდე (ახალციხის მუნიციპალიტეტი)		
ქმედებების მოცულობა ქვე-პროექტის ფარგლებში	<p>ქვე პროექტი მოიცავს შემდეგ სამუშაოებს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • გზის საფარის ხრემის და ასფალტო-ცემენტის ფენების მოწყობა (სიგრძე - 7.2 კმ; სიგანე - 4,5-5 მ); • სანიაღვრე ბეტონის კიუვეტებისა (60X50 სმ, 702 მ) და რკინა-ბეტონის ახალი წყალგამტარი მილების (D=1 მ, 11 ცალი) მოწყობა; • გაბიონის საყრდენი კედლის მოწყობა (6 მ); • საგზაო შემოფარგვლა: პლასტმასის მიმმართველო (სასიგნალო) ბოძკინტების მოწყობა (370 ცალი), ლითონის ძელებიანი ზღუდარის მოწყობა (3,565მ); • სავალი ნაწილი მონიშვნა და საგზაო ნიშნების დაყენება (61 ცალი). 		
ინსტიტუციონალური ორგანიზება (მსოფლიო ბანკი)	ჯგუფის ხელმძღვანელი: ზარუპ თოხმახიანი		უსაფრთხოების სპეციალისტი: დარეჯან კაპანაძე
განხორციელების ორგანიზება (მსესხებელი)	განმახორციელებელი ერთეული: მუნიციპალური განვითარების ფონდი	სამუშაოთა ზედამხედველი: (განსასაზღვრავია)	სამუშაოთა კონტრაქტორი: (განსასაზღვრავია)
ადგილმდებარეობის აღწერა			
ინსტიტუტის დასახელება, რომლის საკუთრების რეაბილიტაციაც არის დაგეგმილი	საავტომობილო გზა - ახალციხე-ღრელი-საფარას მონასტერი - მიეკუთვნება შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზებს, რომელსაც მართავს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი		
ინსტიტუტის მისამართი, რომლის საკუთრების რეაბილიტაციაც არის დაგეგმილი	საქართველო 0160, ქ. თბილისი, ალ ყაზბეგის №12 ტელ / ფაქსი : (995 32) 37-05-08 ელ-ფოსტა : info@georoad.ge		

<p>ვინ არის მიწის ნაკვეთის მფლობელი? ვინ არის მოსარგებლე (ოფიციალურად/არაოფიციალურად)</p>	<p>სახელმწიფო საკუთრება</p>
<p>ტერიტორიის ფიზიკური და ბუნებრივი გარემოს აღწერა და სოციალურ-ეკონომიკური კონტექსტი</p>	<p>სარეაბილიტაციო გზა იწყება სოფელ ღრელის ტერიტორიიდან, სადაც გზას ესაზღვრება ორი საცხოვრებელი სახლი ეზოთი. სხვა დასახლება გზის გასწვრივ არ არის.</p> <p>გზის პირველი მონაკვეთი გადის სასოფლო-სამეურნეო მიწებზე; გზის შუა მონაკვეთი გადის ქსეროფილური მცენარეულობით დაფარულ ფერდობებზე, ხოლო გზის ბოლო მონაკვეთი მიუყვება ტყით დაფარულ ფერდობებს (ნაძვი, ფიჭვი, ფოთლოვანი ხე-მცენარეები და ბუჩქები). გზის გასწვრივ ფერდობზე, ასევე, გაშენებულია ფიჭვის ხელოვნური ნარგაობები.</p> <p>რეგიონში საშუალო წლიური ტემპერატურაა 9.0°C, საშუალო ტემპერატურა იანვარში 3,8°C, აგვისტოში 20.0C°, ხოლო წლიური ნალექი 513 მმ.</p> <p>გეომორფოლოგიურად ქვე-პროექტის განხორციელების ადგილი მიეკუთვნება აჭარა-თრიალეთის ნაოჭა სისტემის ოლქში, კერძოდ პალეოგენ-ნეოგენის პიროკლასტური და სუბარგილიტების, კლდოვანი და ნახევრადკლდოვანი ქანების რაიონის, ახალციხის დეპრესიის ქვერაიონში.</p> <p>კლდოვანი ქანები სარეაბილიტაციო მონაკვეთის ფარგლებში წარმოდგენილია ქვიშაქვებისაგან თიხის და კირქვის ცემენტზე და ვულკანური წარმოშობის ტუფობრექციებისაგან და ტუფოქვიშაქვებისაგან, ბრექციებისაგან ტუფურ ცემენტზე, პორფირიტებისაგან და ბაზალტებისაგან.</p> <p>„მიწისძვრის საინჟინრო“ p.n. 01.01.09- სეისმური სტანდარტების მიხედვით რომელიც გამოიყენება საქართველოში შესწავლის რეგიონი მიეკუთვნება სეისმური აქტივობის 8 ქულიან ზონას.</p>

<p>მასალების, მათ შორის ინერტული მასალისა და წყლის მიწოდების წყაროების მდებარეობა და დაშორება ქვე-პროექტის განხორციელების ადგილიდან</p>	<p>მანძილი საპროექტო ზონიდან უახლოეს ნაგავსაყრელამდე არის 5.3 კმ. მანძილი უახლოეს ლიცენზირებულ კარიერამდე დაახლოებით 7-8 კმ.</p>
<p>კანონმდებლობა</p>	
<p>ეროვნული და ადგილობრივი კანონმდებლობა და ქვე-პროექტის ქმედებების განხორციელებისათვის საჭირო ნებართვები</p>	<p>მსოფლიო ბანკის პოლიტიკისა და ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტის თანახმად ქვე-პროექტი კლასიფიცირდა, როგორც დაბალ რისკიანი B კატეგორიის პროექტი.</p> <p>საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი საქმიანობა არ საჭიროებს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას, დამტკიცებას ან ნებართვას.</p> <p>ეროვნული კანონმდებლობის თანახმად:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) სამშენებლო მასალები შეძენილი უნდა იქნეს ლიცენზირებული მომწოდებლისაგან; (ii) კონტრაქტორი ვალდებულია აიღოს სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზია ინერტული მასალის მოპოვებისათვის (თუ თავად გადაწყვეტს მოპოვებას, ნაცვლად შეძენისა); (iii) კონტრაქტორი ვალდებულია აიღოს ასფალტის ქარხნის გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა, თუ ასფალტს აწარმოებს თავად (ნაცვლად შეძენისა), ასევე, კონტრაქტორი ვალდებულია მოამზადოს ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროს ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში ბეტონის კვანძისათვის და შეათანხმოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან, თუ ბეტონს აწარმოებს თავად (ნაცვლად შეძენისა); (iv) მიწის სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილი ინერტული ნარჩენების განთავსების ადგილი კონტრაქტორის მიერ წერილობით უნდა შეთანხმდეს მუნიციპალიტეტის გამგეობასთან;

	<p>(v) აზბესტის მიღების გატანა უნდა მოხდეს უახლოეს არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელზე „ნაგავსაყრელის მოწყობის, ოპერირების, დახურვისა და შემდგომი მოვლის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის შესაბამისად, რომელიც დამტკიცებულია საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 11 აგვისტოს #421 დადგენილებით.</p> <p>შემთხვევითი არქეოლოგიური აღმოჩენების შემთხვევაში მიწის სამუშაოების დროს კონტრაქტორმა დაუყოვნებლივ უნდა შეწყვიტოს ნებისმიერი სახის ფიზიკური სამუშაო ტერიტორიაზე და შეატყობინოს მგფ-ს. სამუშაოების განახლება შესაძლებელია მოხდეს მხოლოდ კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს წერილობითი ნებართვის მიღების საფუძველზე.</p> <p>დაცული უნდა იქნეს GOST და SNIP ნორმები.</p>
<p>საჯარო კონსულტაცია</p>	
<p>სად და როდის ჩატარდა/ჩატარდება საჯარო კონსულტაცია?</p>	<p>გარემოს დაცვის მართვის გეგმა განხილული იქნება ბენეფიციარ თემში სამუშაოების დაწყებამდე.</p>
<p>დანართები</p>	
<p>დანართი 1: ქვე-პროექტის განხორციელების ადგილი და ფოტომასალა დანართი 2: საჯარო კონსულტაციის ოქმი (იქნება მოწოდებული) დანართი 3: ხელშეკრულება სამშენებლო ნარჩენების განთავსებაზე (იქნება მოწოდებული) სხვა ნებართვები/შეთანხმებები - საჭიროების მიხედვით</p>	

ნაწილი B: ინფორმაცია გარემოსდაცვითი უსაფრთხოების შესახებ

გარემოსდაცვითი/სოციალური სკრინინგი			
	ქმედება/საკითხი	სტატუსი	შემარბილებელი ღონისძიებები
მოიცავს თუ არა ქვე-პროექტი რომელიმე მითითებულ ქმედებას/საკითხს?	A. შენობის რეაბილიტაცია	☒ დიახ ☐ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი A
	B. ახალი მშენებლობა	☐ დიახ ☒ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი A
	C. ნარჩენი წყლების გადამუშავების ინდივიდუალური სისტემა	☐ დიახ ☒ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი B
	D. ისტორიული შენობ(ებ)ა და რაიონები	☐ დიახ ☒ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი C
	E. მიწის შეძენა ¹	☐ დიახ ☒ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი D
	F. საშიში ან ტოქსიკური მასალები ²	☒ დიახ ☐ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი E
	G. ზემოქმედება ტყეებზე და/ან დაცულ ტერიტორიებზე	☐ დიახ ☒ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი F
	H. სამედიცინო ნარჩენების დამუშავება/მენეჯმენტი	☐ დიახ ☒ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი G
	I. სატრანსპორტო და ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოება	☒ დიახ ☐ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი H

¹ მიწის შესყიდვა მოიცავს ადამიანთა გადასახლებას, საცხოვრებელი პირობების შეცვლას, კერძო საკუთრებაში არსებული ქონების შელახვას - ეს ეხება მიწებს, რომელიც შეძენილი/გადაცემულია და ამ ქმედებას გააჩნია ზემოქმედება იმ ადამიანებზე, რომლებიც ცხოვრობენ ან/და სახლობენ ან/და აწარმოებენ ბიზნესს (სავაჭრო ერთეულებს) შეძენილ მიწაზე.

² ტოქსიკური/ საშიში მასალები მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება შემდეგი მასალებით: აზბესტი, ტოქსიკური საღებავები, მავნე ზემოქმედების მქონე გამხსნელები, ტყვიის შემცველი საღებავის მოშორება და ა.შ.

ნაწილი C: შემარბილებელი ღონისძიებები

ქმედებები	პარამეტრი	ზემოქმედების შემამცირებელი ღონისძიებები საკონტროლო ჩამონათვალი
<p>0. ზოგადი პირობები</p>	<p>ინფორმირება და უსაფრთხოება</p>	<p>a) ინფორმაცია მომავალი სამუშაოების შესახებ მიწოდებული უნდა იქნეს ადგილობრივი სამშენებლო და გარემოს დაცვის ინსპექციებისათვის და თემისათვის;</p> <p>b) ადგილობრივი მოსახლეობა ინფორმირებული უნდა იქნეს დაგეგმილი სამუშაოების შესახებ მედიაში და / ან საზოგადოებისათვის ხელმისაწვდომ ადგილებში (სამუშაოების განხორციელების ადგილის ჩათვლით) შესაბამისი შეტყობინების განთავსების გზით;</p> <p>c) მოპოვებული უნდა იქნეს მშენებლობისათვის და/ ან რეაბილიტაციისათვის საჭირო ყველა ნებართვა;</p> <p>d) კონტრაქტორი უნდა იქნეს თანახმა, რომ სამუშაოები განხორციელდება უსაფრთხო და მოწესრიგებული გზით, მიმდებარე ტერიტორიაზე მოსახლეობასა და გარემოზე მინიმალური ზემოქმედების უზრუნველყოფით;</p> <p>e) მუშათა პირადი დამცავი აღჭურვილობა შესაბამისობაში უნდა იქნეს საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკასთან (სამუშაოების შესრულების დროს მუშებს უნდა ეხუროთ ჩაფხუტები, საჭიროების შემთხვევაში ეკეთოთ ნიღბები, დამცავი სათვალე, უსაფრთხოების ქამრები და ჩექმები);</p> <p>f) მუშათა ინფორმირების მიზნით უსაფრთხოების ძირითადი წესები და რეგულირებები განთავსებული უნდა იქნეს შესაბამის მაჩვენებლებზე სამუშაოთა განხორციელების ადგილებზე.</p>
<p>A. ზოგადი სარეაბილიტაციო და / ან სამშენებლო ქმედებები</p>	<p>ჰაერის ხარისხი</p>	<p>a) სამშენებლო ნარჩენები არ უნდა ეყაროს მიმდებარე გარემოში (ტროტუარები, გზები) მტვრის მინიმუმამდე დასაყვანად;</p> <p>b) ობიექტზე არ უნდა მოხდეს სამშენებლო მასალების/ნარჩენების ღიად დაწვა;</p> <p>c) ობიექტებზე არ უნდა ჰქონდეს ადგილი სამშენებლო ტექნიკის უქმ სვლაზე ფუნქციონირებას.</p>

	ხმაური	<p>a) ხმაური უნდა შემცირდეს სამუშაოების განხორციელების დროითი ლიმიტების დაწესებით;</p> <p>b) ექსპლუატაციის დროს გენერატორების ძრავის სახურავები, ჰაერის კომპრესორები, და სხვა მექანიზირებული აღჭურვილობა დაიხურება, და აღჭურვილობა საცხოვრებელი უბნებიდან შეძლებისდაგვარად შორს უნდა განთავსდეს.</p>
	წყლის ხარისხი	<p>(a) ობიექტზე გატარებული უნდა იქნეს ეროზიისა და ნატანის კონტროლის სათანადო ზომები, როგორცაა მაგალითად თივის ზვინულები და/ან ნალექის შემაკავებელი ბარიერები, რათა მოხდეს ნატანის შეჩერება, რომ იგი ობიექტიდან მიმდებარე ნაკადულებსა და მდინარეებში არ ჩაედინოს და არ გამოიწვიოს მათი ამღვრევა</p>
	ნარჩენების მართვა	<p>(a) მინერალური და დემონტაჟის შედეგად წარმოქმნილი სამშენებლო ნარჩენები გამოცალკევებული უნდა იქნეს სხვა ნარჩენებისგან (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) და უნდა განთავსდეს სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას.</p> <p>(b) სამშენებლო ნარჩენები საბოლოოდ უნდა განთავსდეს წინასწარ ოფიციალურად შეთანხმებულ ადგილას.</p> <p>(c) უნდა იწარმოებოდეს და ინახებოდეს დოკუმენტაცია ნარჩენების განთავსების თაობაზე, რათა შესაძლებელი იყოს სათანადო მართვის დასაბუთება;</p> <p>(d) შესაძლებელია შესაბამისი ნარჩენების ხელახლა გამოყენება და რეციკლირება კონტრაქტორის მიერ (გარდა აზბესტისა).</p>
E. ტოქსიკური მასალები	აზბესტის განკარგვა	<p>(a) ქვე პროექტის ობიექტზე განთავსებული აზბესტი გარკვევით უნდა აღინიშნოს როგორც სახიფათო მასალა;</p> <p>(b) აზბესტი სათანადოდ უნდა იქნას შენახული და დალუქული, მისი ზემოქმედების მინიმუმამდე დასაყვანად;</p> <p>(c) დემონტაჟამდე აზბესტის მასალა უნდა დასველდეს, რათა შემცირდეს აზბესტის მტვერი;</p> <p>(d) აზბესტის გატანა უნდა მოხდეს გამოცდილი პროფესიონალების მიერ, რომლებიც აღჭურვილნი იქნებიან სპეციალური დამცავი აღჭურვილობით;</p> <p>(e) თუ აზბესტის მასალა ინახება დროებით, ნარჩენები უსაფრთხოდ უნდა იყოს დახურული და შესაბამისად აღნიშნული, უსაფრთხოების ზომები</p>

		<p>უნდა იქნას გატარებული სამშენებლო ობიექტიდან უნებართვოდ გატანის თავიდან ასაცილებლად;</p> <p>(f) გატანილი აზბესტი არ უნდა იქნას ხელახლა გამოყენებული.</p> <p>(a) ობიექტზე ყველა სახიფათო და ტოქსიკური მასალების დროებითი შენახვა უნდა განხორციელდეს უსაფრთხო კონტეინერებში, რომლებზეც შესაბამის ეტიკეტზე მითითებული იქნება დეტალური ინფორმაცია შემადგენლობის, თვისებებისა და შენახვის შესახებ</p> <p>(b) სახიფათო მასალების კონტეინერები უნდა მოთავსდეს ჰერმეტიკულ კონტეინერებში, რათა აცილებული იქნას დაღვრა და გამოტუტება</p> <p>(c) ნარჩენების ტრანსპორტირება უნდა განხორციელდეს სპეციალურად ლიცენზირებული გადამტანებით და გატანილ იქნას ლიცენზირებულ ობიექტზე.</p> <p>(d) არ უნდა იქნას გამოყენებული ტოქსიკური ინგრედიენტებისა ან გამხსნელების ან ტყვიის შემცველი საღებავები.</p>
<p>F. ზემოქმედების ქვეშ მყოფი ტყეები, ჭაობები და/ან დაცული ტერიტორიები</p>	<p>ხეების დაცვა გზის გასწვრივ</p>	<p>(a) მრავალწლოვანი ხეები გზის გასწვრივ უნდა იქნას დაცული მოჭრისაგან ან შემთხვევითი დაზიანებისაგან;</p> <p>(b) დიდი ხეები უნდა შემოიფარგლოს და მათი ფესვთა სისტემა უნდა იქნეს დაცული;</p> <p>(c) ტრანსპორტის გადაადგილება უნდა მოხდეს მხოლოდ სავალის ნაწილის ფარგლებში, მოწყობილი უნდა იქნეს ტრანსპორტის მოსაბრუნებელი ადგილები;</p> <p>(d) ყველა მუშას მკაცრად ეკრძალება მცენარეების მოპოვება ან ნაგვის დაყრა მიმდებარე ტერიტორიებზე;</p> <p>(e) ყველა ხე, რომელიც დაზიანდება ან გახმება სამშენებლო სამუშაოების შედეგად უნდა იქნეს ჩანაცვლებული 1:3-თან შეფარდებით, ახალი, შესაბამისი ზომის ნარგავების გაშენებით, მგფ-თან და ეროვნულ სატყეო სააგენტოსთან შეთანხმებით.</p>
<p>H. სატრანსპორტო საშუალებებისა და ფეხით</p>	<p>სამშენებლო საქმიანობის სახიფათო პიდაპირი ან არაპირდაპირი ზემოქმედება</p>	<p>(a) ეროვნული კანონმდებლობის შესაბამისად კონტრაქტორი უზრუნველყოფს, რომ სამშენებლო ტერიტორია შესაბამისად დაცულია და მშენებლობასთან დაკავშირებული ტრანსპორტის ოპერირება რეგულირებულია. ეს მოიცავს მაგრამ არ არის ლიმიტირებული შემდეგით:</p>

<p>მოსიარულეთა უსაფრთხოება</p>	<p>საზოგადოებრივ ტრანსპორტზე და ფეხით მოსიარულეებზე</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ განთავსებული უნდა იქნეს მოძრაობის გამაფრთხილებელი ნიშნები, ბარიერები და ტრანსპორტის მარშრუტის ცვლილების ნიშნები. საზოგადოება გაფრთხილებული უნდა იყოს ყველა შესაძლო საშიშროების შესახებ; ▪ უნდა ჩამოყალიბდეს მოძრაობის მართვის სისტემა და ჩატარდეს თანამშრომელთა ტრენინგი, განსაკუთრებით ტერიტორიაზე შესვლასა და ტერიტორიის მახლობლად მძიმე ტექნიკის გადაადგილების შესახებ. ფეხით მოსიარულეთათვის უნდა მოეწყოს უსაფრთხო გადასასვლელები იმ ადგილებში, სადაც მოძრაობს სამშენებლო ტექნიკა; ▪ სამუშაო საათები შესაბამისობაში უნდა იქნეს მოყვანილი ადგილობრივი ტრანსპორტის მოძრაობის განრიგთან, მაგ: ინტენსიური გადაზიდვები არ უნდა განხორციელდეს საზოგადოებრივი ტრანსპორტის ინტენსიური მოძრაობის პერიოდში ან საქონლის გადაადგილების საათებში.
------------------------------------	---	--

ნაწილი D: მონიტორინგის გეგმა

ქმედება	რა პარამეტრის მონიტორინგი ხდება?	სად ტარდება მონიტორინგი	როგორ უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი	როდის რა სიხშირით/ პერიოდულობით უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?	რატომ ხდება პარამეტრის მონიტორინგი	ვინ არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?
სამშენებლო ფაზა						
სამშენებლო მასალების მიწოდება	სამშენებლო მასალების შექმნა მხოლოდ ოფიციალურად დარეგისტრირებული მომწოდებლებისაგან	მომწოდებლის ოფისში, ან საწყობში	დოკუმენტების შემოწმება	მოწოდების კონტრაქტების გაფორმებისას	ინფრასტრუქტურის ტექნიკური მდგრადობის და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი
სამშენებლო მასალების და ნარჩენების ტრანსპორტირება; სამშენებლო მექანიზმების გადაადგილება	სატრანსპორტო საშუალებების და მექანიზმების ტექნიკური მდგომარეობა; სამშენებლო მასალებისა და ნარჩენების გადაზიდვა დახურული მანქანებით; ტრანსპორტირებისათვის განკუთვნილი დროისა მარშრუტების დაცვა.	სამშენებლო ტერიტორია ტრანსპორტირების გზების გასწვრივ დასახლებულ პუნქტებში	ინსპექტირება	გაუფრთხილებელი ინსპექტირება როგორც სამუშაო, ასევე არა სამუშაო საათებში	მიწისა და ჰაერის ემისიებით დაბინძურების შემცირება; ხმაურით და ვიბრაციით ადგილობრივი მოსახლეობის შეწუხების შეზღუდვა; ტრანსპორტის მოძრაობის დარღვევის	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი, საპატრულო პოლიცია

					მინიმუმამდე შემცირება.	
მიწის სამუშაოები	<p>ამოდებული გრუნტის დროებითი შენახვა წინასწარ განსაზღვრულ და შეთანხმებულ ტერიტორიებზე;</p> <p>ამოდებული გრუნტის უკუჩაყრა და/ან განთავსება ოფიციალურად გამოყოფილ ტერიტორიებზე;</p> <p>შემთხვევითი აღმოჩენების შემთხვევაში, სამუშაოების დაუყოვნებლივ შეწყვეტა და აღნიშნულის შესახებ კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს ინფორმირება და სამუშაოების განახლება მხოლოდ სამინისტროსგან ოფიციალური თანხმობის მიღების შემდეგ.</p> <p>ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა მოჭრილია მიწის სამუშაოების დაწყებამდე;</p> <p>ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დასაწყობებულია შესაბამისად; მოწყობილია დამცავი ბარიერები;</p>	სამშენებლო ტერიტორია	შემოწმება	მიწის სამუშაოების პროცესში	<p>სამშენებლო და მისი მდებარე ტერიტორიის სამშენებლო ნარჩენებით დაბინძურების თავიდან აცილება</p> <p>ფიზიკური კულტურული რესურსების დაზიანების და დაკარგვის თავიდან აცილება</p>	<p>მგფ</p> <p>მშენებლობის ზედამხედველი</p>

	ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა გამოიყენება მიმდებარე ლანდშაფტის აღდგენისათვის					
ინერტული მასალების წყარო	<p>მასალების შექმენა არსებული, ლიცენზირებული მომწოდებლებისაგან, თუ ეს შესაძლებელია;</p> <p>სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიის მიღება კონტრაქტორის მიერ და ლიცენზიის პირობების მკაცრი დაცვა;</p> <p>კარიერების დაყოფა ტერასებად, დამუშავებული ადგილების რეაბილიტაცია და ლანდშაფტთან ჰარმონიზება;</p> <p>მდინარეში ქვიშა-ხრემის მოპოვება წყლის ნაკადის გარეთ, დამცავი ბარიერების მოწყობა ექსკავაციის ადგილსა და წყლის ნაკადს შორის. დაუშვებელია მანქანების შესვლა წყლის ნაკადში.</p>	კარიერები	დოკუმენტებ ისა და სამუშაოების ინსპექტირება	ინერტული მასალის მოპოვების პერიოდში	<p>ეროზიის შემცირება და ეკოსისტემებისა და ლანდშაფტების დეგრადირების მინიმინზაცია;</p> <p>სედიმენტებით წყლის დაბინძურების, ასევე ჰიდრობიონტთა საარსებო პირობების დარღვევის შემცირება.</p>	მგვ, მშენებლობის ზედამხედველი
სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა	სამშენებლო ნარჩენების დროებითი შენახვა სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში;	სამშენებლო ტერიტორია; ნარჩენების განთავსების ტერიტორია	ინსპექტირება	პერიოდულად მშენებლობის პროცესში და პრეტენზიების შემთხვევაში	სამშენებლო და მის მეზობლად მიმდებარე ტერიტორიების მყარი ნარჩენებისაგან	მგვ, მშენებლობის ზედამხედველი ,

	ნარჩენების დროული განთავსება ოფიციალურად გამოყოფილ ადგილებში.				დაბინძურების თავიდან აცილება	
აზბესტის მართვა	<p>ქვე პროექტის ობიექტზე განთავსებული აზბესტი სათანადოდ უნდა იყოს დალუქული და გარკვევით უნდა აღინიშნოს როგორც სახიფათო მასალა.</p> <p>აზბესტის გატანა უნდა მოხდეს გამოცდილი პროფესიონალების მიერ, რომლებიც აღჭურვილნი იქნებიან სპეციალური დამცავი აღჭურვილობით.</p> <p>უსაფრთხოების ზომები უნდა იქნას გატარებული სამშენებლო ობიექტიდან უნებართვოდ გატანის თავიდან ასაცილებლად.</p> <p>აზბესტის ნარჩენები საბოლოოდ განთავსებულია ოფიციალურ ნაგავსაყრელზე</p>	სამშენებლო ობიექტზე	დოკუმენტაციის და სამუშაოების ინსპექტირება	სადემონტაჟო სამუშაოების პერიოდში	<p>ტოქსიკური მასალებით დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად.</p> <p>მუშების ჯანმრთელობის დასაცავად.</p>	მგფ და სამუშაოთა ზედამხედველები
ტრანსპორტის მოძრაობის დარღვევა და ფეხით მოსიარულეთა მიმოსვლის შეზღუდვა	<p>სატრანსპორტო მოძრაობის შეზღუდვის/მოძრაობის მიმართულებების შეცვლის ნიშნების განთავსება;</p> <p>სამშენებლო მასალებისა და ნარჩენების დროებითი განთავსება ისე, რომ თავიდან იქნას აცილებული</p>	სამშენებლო და მიმდებარე ტერიტორიები	ინსპექტირება	სამშენებლო სამუშაოების პერიოდში	სატრანსპორტო შემთხვევების თავიდან აცილება	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი

	სატრანსპორტო საცობები მისასვლელ გზებზე.					
სახიფათო მასალების შესაბამისი შენახვა	სახიფათო მასალების კონტეინერები მოთავსებულია არიან მეორად დამცავ რეზერვუარში და ინახება დახურულ კონტეინერში	სახიფათო მასალების შენახვის ადგილი	ინსპექტირება	პერიოდულად მშენებლობის განმავლობაში	ტოქსიკური მასალებით დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად.	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი
მუშების ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება	მუშების ფორმებით და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით აღჭურვა; მუშების და პერსონალის ინფორმირება მექანიზმებთან/აღჭურვილო ბასთან მუშაობისას ინდივიდუალური უსაფრთხოების წესების და ინსტრუქციების შესახებ და ასევე აღნიშნული წესები/ინსტრუქციების მკაცრი დაცვა	სამშენებლო ტერიტორია	ინსპექტირება	გაუფრთხილებელი შემოწმება სამუშაოების მსვლელობისას	უბედური შემთხვევების თავიდან აცილება	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი
მშენებლობის დასრულება	მიწის დატკეპნილი ზედაპირები გაფხვიერებულია ტერიტორიიდან გატანილია ნარჩენები, ზედმეტი მასალები მოჭრილი და გატანილია საწვავით ან ზეთებით დაბინძურებული ნიადაგი და ტერიტორია მოწესრიგებულია	სამშენებლო ტერიტორია და ბანაკი	ინსპექტირება	მშენებლობის დასრულების შემდგომ	სამშენებლო ტერიტორიისა და მისი მიმდებარე ადგილების დაბინძურების თავიდან აცილება	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი

საოპერაციო ფაზა						
რეაბილიტირებული გზის მოვლა	რეგულარული მონიტორინგის განხორციელება და ეროზიისა და დრენაჟის პრობლემების გამოვლენა გზის შეკეთებისა და შენარჩუნების პერიოდული სამუშაოების წარმოება, როგორცაა დრენაჟის გაწმენდა, გვერდულების აღდგენა, პროფილირება, ორმოების ამოვსება	გზის სრული სიგრძე	ინსპექტირება	საჭიროებისამებრ	საგზაო უბედური შემთხვევებისა და მოძრაობის შეფერხების თავიდან აცილება	საგზაო დეპარტამენტი
ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოება	სიჩქარის შემამცირებელი ბარიერების მონტაჟი შესაბამის ადგილებში საგზაო ნიშნებისა და სავალი ნაწილის მონიშვნის გაუმჯობესება	გზის სრული სიგრძე	ინსპექტირება	საჭიროებისამებრ	ტრასპორტის მოძრაობის გაზრდილი სიჩქარის გამო ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოების გაძლიერება	საგზაო დეპარტამენტი

დანართი 1: სარეაბილიტაციო გზის მდებარეობა და ფოტომასალა

